

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Lenky Krupičkové a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **X.** zastoupen Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 6, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 5. 2020, č. j. 19 Az 20/2020 - 24,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Odměna ustanoveného advokáta Mgr. Ladislava Bárty **se určuje** částkou 3 400 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 26. 3. 2020 č. j. OAM-67/ZA-ZA11-ZA10-ZZC-2020, žalovaný zajistil žalobce v zařízení pro zajištění cizinců podle § 46a odst. 1 písm. c) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu"), a to do 26. 5. 2020. Důvodem zajištění žalobce bylo jeho agresivní chování vůči pracovníkovi ostrahy Správy uprchlických zařízení a následně i vůči zasahující hlídce cizinecké policie.

II.

[2] Žalobce podal proti výše uvedenému rozhodnutí žalovaného žalobu u Krajského soudu v Ostravě (dále též „krajský soud“), který ji v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl. Odkázal na úřední záznamy založené ve správním spisu, které věrohodně popisují incident vyvolaný žalobcem. Především z úředního záznamu Policie ČR vyplývá, že žalobce se choval agresivně, a to nejen verbálně, ale také fyzicky jak vůči pracovníkovi ostrahy Správy uprchlických zařízení, tak vůči zasahující hlídce cizinecké policie. Jednání žalobce vzbudilo takovou obavu, že se k incidentu postupně dostavily tři hlídky policie. Agresivní chování žalobce se stupňovalo. I když proti němu byly použity donucovací prostředky a byl sveden policisty na zem, nadále kladl odpor. Jeho skutek je o to závažnější, že útok směřoval vůči příslušníkovi bezpečnostního sboru a odehrál se v přijímacím a pobytovém středisku před ostatními cizinci. Krajský soud proto přisvědčil žalovanému, že jednání žalobce by mohlo představovat nebezpečí pro veřejný pořádek. Odkázal na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2011, č. j. 3 As 4/2010 - 151, podle něhož může být narušením veřejného pořádku jen takové jednání, které bude představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti. Tyto atributy jednání žalobce svou intenzitou naplnilo. Ze spisu neplynou žádné okolnosti, které by mohly jednání žalobce omluvit či relativizovat. Krajský soud zároveň uvedl, že zákonným předpokladem jednání v rozporu s veřejným pořádkem není naplnění skutkové podstaty trestného činu či zahájení trestního stíhání. Skutečnost, že jednání žalobce nebylo vyhodnoceno jako trestné, ale bude řešeno jako přestupek, nevylučuje možnost uložení zajištění podle § 46a odst. 1 písm. c) zákona o azylu.

III.

[3] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Namítl, že nedošlo k naplnění podmínky aplikace § 46a odst. 1 písm. c) zákona o azylu. Jeho protiprávní jednání *prima facie* nenaplnilo kritéria stanovená judikaturou Nejvyššího správního soudu. Konkrétně odkázal na rozsudek rozšířeného senátu ze dne 17. 9. 2019, č. j. 5 Azs 13/2013 - 30, a rozsudky ze dne 22. 7. 2016, č. j. 5 Azs 37/2016 - 55 a ze dne 10. 3. 2016, č. j. 5 Azs 2/2016 - 30. K uvedené judikatuře žalovaný adekvátním způsobem nepřihlédl a krajský soud jeho pochybení nenapravil. Ani s jeho hodnocením proto nelze souhlasit. Zajištění podle § 46a odst. 1 písm. c) zákona o azylu musí být vykládáno s nejvyšší opatrností a používáno pouze v případě vážného ohrožení základních zájmů státu. O takovou situaci se ale v případě stěžovatele nejednalo. Dopustil se sice excesivního a nepřijatelného jednání, ovšem nikoliv natolik závažného, že by bylo vůbec přistoupeno k úvahám o eventuálních trestněprávních následcích. Dle stěžovatele tak bylo jeho zajištění využito nikoli v souladu s uvedeným ustanovením, ale pouze jako trest. O tom svědčí také krátká délka zajištění stěžovatele. Na základě výše uvedeného proto stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu i rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[4] Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že kasační stížnost nepovažuje za důvodnou. Ve věci postupoval v souladu se zákonem o azylu, zjistil skutečný stav věci a stěžovatele

důvodně a po právu zajistil. Odkázal na spisový materiál a vyjádření k žalobě. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Podstatou kasační stížnosti je toliko otázka, zda stěžovatel svým jednáním zavdal příčinu k tomu, aby bylo možné se důvodně domnívat, že by mohl představovat nebezpečí pro veřejný pořádek. Právě otázka výkladu neurčitého právního pojmu „nebezpečí pro veřejný pořádek“ je pak jádrem sporu.

[8] Podle § 46a odst. 1 písm. c) zákona o azylu *ministerstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže je důvodné se domnívat, že by mohl představovat nebezpečí pro bezpečnost státu nebo veřejný pořádek, není-li takový postup v rozporu s mezinárodními závazky České republiky*. Podle odst. 5 téhož ustanovení *ministerstvo v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění, kterou lze prodloužit, a to i opakovaně, nejdéle na 120 dnů*.

[9] Otázkou výkladu citovaného ustanovení respektive sporného pojmu „nebezpečí pro veřejný pořádek“ se již judikatura zdejšího soudu zabývala. Ačkoliv došlo k několika novelizacím citovaného ustanovení, v samotném důvodu spočívajícím v tom, že by cizinec mohl představovat nebezpečí pro veřejný pořádek, ke změně nedošlo. Obecná východiska dřívější judikatury jsou proto aplikovatelná i v nyní posuzované věci. Je tak nutné vycházet z pravidla, že „*za nebezpečí pro veřejný pořádek ve smyslu § 46a odst. 1 písm. c) zákona o azylu je třeba považovat pouze hrozbu takového jednání, které bude představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti, přičemž je nutno zohlednit individuální okolnosti života cizince a přihlédnout k jeho celkové životní situaci*“ (viz rozsudek rozšířeného senátu ze dne 26. 7. 2011, č. j. 3 As 4/2010 - 151, či stěžovatelem citovaný rozsudek ze dne 17. 9. 2013, č. j. 5 Azs 13/2013 - 30).

[10] Rozhodující tedy je, zda jednání stěžovatele zakládá hrozbu jeho dalšího jednání, které bude představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti. V projednávané věci přitom není sporu o skutkovém stavu věci. Ze správního spisu vyplývá, že stěžovatel podal dne 24. 1. 2020 opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky. Rozhodnutím žalovaného ze dne 26. 3. 2020 byl zajištěn podle § 46a odst. 1 písm. c) zákona o azylu, a to na podkladě svého jednání, kterého se dopustil dne 25. 3. 2020 v pobytovém středisku Zastávka. Z úředního záznamu Správy uprchlických zařízení Ministerstva vnitra ze dne 25. 3. 2020, č. j. UT-08156/2020, a z úředního záznamu Policie České republiky z téhož dne, č. j. CPR-14111-4/ČJ-2020-931200, vyplývá, že uvedeného dne stěžovatel vyvolal konflikt s pracovníky pobytového střediska, které verbálně napadal, člena ostrahy rovněž omezoval v pohybu. V agresivním chování pak pokračoval i po příjezdu policie. Po

verbálních útocích stěžovatel eskaloval konflikt až k fyzickému střetu, kdy jednoho ze zasahujících policistů udeřil loktem do hrudi. Poté, co byl stěžovatel sveden na zem, kopal do zasahujících policistů, kteří proti němu museli použít taser. Z důvodu shlukování dalších cizinců začínala být celá situace vyhrocená, pročež byl stěžovatel odvezen na služebnu. V podrobnostech zdejší soud odkazuje na odůvodnění napadeného rozsudku, který je dostupný na www.nssoud.cz. Proti obsahu úředních záznamů a vylíčení daného incidentu ze strany Policie České republiky a Správy uprchlických zařízení Ministerstva vnitra stěžovatel žádné námitky nevznesl.

[11] Stěžovatel při podání svých námitek v rámci žaloby i kasační stížnosti vycházel z judikatury, která se sice zabývala výkladem pojmu nebezpečí pro veřejný pořádek a vysvětlovala základní podmínky pro aplikaci § 46a odst. 1 písm. c) zákona o azylu, nicméně se týkala prakticky výhradně situací, kdy se cizinci nedopouštěli žádného agresivního či násilného jednání, ale jejich jednání spočívalo pouze v tom, že nerespektovali správní vyhoštění, respektive právní předpisy týkající se pobytu cizinců na území České republiky. V nyní posuzovaném případě je tedy situace značně odlišná. V případě stěžovatele nelze konstatovat, že by toliko neoprávněně, avšak poklidně pobýval na území České republiky. Je proto na místě s ohledem na popsaný skutkový stav odkázat na závěry nedávných rozsudků ze dne 13. 2. 2020, č. j. 10 Azs 299/2019 - 27, a ze dne 18. 6. 2020, č. j. 7 Azs 12/2020 - 21, v nichž se Nejvyšší správní soud zabýval obdobnou situací, jako je tomu v případě stěžovatele. V posledně uvedeném rozsudku k tomu vyslovil, že „[j]*edním ze základních a nejdůležitějších zájmů společnosti je zájem na ochraně života a zdraví lidí. To vyplývá z hodnotového nastavení společnosti, ale také z následků porušení tohoto chráněného zájmu. Důsledky zásahu do života a zdraví lidí mohou být fatální a mnohdy nenapravitelné. Závažnost ohrožení těchto zájmů je tedy vysoká. Při ohrožení života a zdraví není navíc zpravidla čas čekat a pozorovat, jak se situace, resp. žalobcovo jednání, vyvine, jelikož v sázce je příliš mnoho. I to se nutně promítá do hodnocení, zda žalobce svým jednáním může být hrozbou pro chráněné zájmy, resp. veřejný pořádek, jehož nezbytnou součástí je ochrana společensky důležitých zájmů. Nejvyšší správní soud je proto přesvědčen, že krajský soud posoudil tuto otázku nesprávně a v rozporu s judikaturou. Žalobcovo protiprávní jednání totiž představovalo skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení zájmu na ochraně života a zdraví lidí ve společnosti.*“

[12] V případě obou uvedených rozsudků sice bylo posuzováno jednání cizinců, které bylo opakované a co do intenzity agresivnější, a tudíž vedlo k zahájení trestního řízení, z citovaného závěru je však nutné vycházet i v nyní posuzovaném případě. Jakkoliv jednání stěžovatele oproti případům posuzovaným v uvedených rozsudcích nedosahovalo takové intenzity, je z něj stále zřejmé, že stěžovatel odmítá respektovat právní řád České republiky, jakož i pokyny úředních osob, bezdůvodně přistupuje k násilnému jednání, a to i vůči úředním osobám. V průběhu výše popsaného incidentu se choval agresivně jak vůči zaměstnancům v pobytovém středisku Zastávka, tak vůči zasahujícím policistům. Tato agrese přešla v omezené míře do fyzické roviny a k vyřešení situace nakonec bylo zapotřebí vícero policejních hlídek (na místo konfliktu se dostavily tři). Stěžovatel tedy v průběhu celého zásahu opakovaně nerespektoval výzvy policie a kladl fyzický odpor. Právě s ohledem na takto agresivní odpor vůči úředním osobám se lze důvodně domnívat, že by stěžovatel v budoucnu mohl ohrozit veřejný pořádek. Nelze totiž vyloučit, že v budoucnu při svém nesouhlasu opět přistoupí k agresivnímu a násilnému jednání. Není přitom rozhodné, že Policie České republiky nevyhodnotila jednání stěžovatele jako útok

na veřejného činitele, ale věc předala pouze k přestupkovému řízení. Judikatura zabývající se posuzováním existence nebezpečí pro veřejný pořádek zdůrazňuje právě to, že záleží na konkrétních okolnostech případu. Je zásadní vzít v potaz, jakého konkrétního jednání se stěžovatel dopustil. Z výše popsaného jednání stěžovatele přitom jednoznačně vyplývá, že nerespektuje autoritu úředních osob a v budoucnu by s ohledem na svou agresivitu mohl v takovém jednání pokračovat, či jej i dále eskalovat. Skutečnost, že doposud chování stěžovatele nedosáhlo intenzity trestného činu, na tomto závěru nic nemění. Jak bylo zdůrazněno ve výše citovaném rozsudku, není žádoucí, aby na takovou situaci bylo reagováno až zpětně, neboť může dojít k nevratným následkům na nejvýznamnějších ze státem chráněných zájmů. Pokud by se tedy chování stěžovatele opakovalo a v horším případě stupňovalo, představovalo by skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení těchto zájmů společnosti (ochrana zdraví, v případě závažnějšího jednání až života).

[13] Nejvyšší správní soud proto dospěl stejně jako krajský soud a žalovaný k závěru, že popsané jednání stěžovatele lze považovat za dostatečně intenzivní zásah do veřejného pořádku, aby bylo možné se důvodně domnívat, že by žalobce mohl představovat nebezpečí pro veřejný pořádek podle § 46a odst. 1 písm. c) zákona o azylu.

[14] Námitka stěžovatele spočívající v tom, že účelem zajištění mělo být toliko jeho potrestání, není důvodná. Jak bylo vysvětleno výše, zákonné důvody pro zajištění stěžovatele byly naplněny, a z ničeho nevyplývá, že by zajištění stěžovatele bylo zneužito jako výchovný prostředek. Tuto skutečnost nelze spatřovat ani v délce trvání zajištění. Rozhodnutí o zajištění bylo vydáno dne 26. 3. 2020 a doba zajištění byla stanovena do 26. 5. 2020. Stěžovatel byl tedy zajištěn na dobu dvou měsíců, kterou lze považovat za standardní (zdejšímu soudu známo z úřední činnosti, viz rozsudky ze dne 13. 8. 2020, č. j. 7 Azs 123/2020 - 26, ze dne 27. 7. 2016, č. j. 6 Azs 128/2016 - 44, ze dne 30. 5. 2019, č. j. 8 Azs 400/2018 - 38, atd.), a to zejména s ohledem na okamžik zahájení řízení o žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany (žádost byla podána dne 24. 1. 2020), na základě kterého bylo možné předpokládat, že věc bude do konce zajištění vyřízena. Tomu odpovídá i odůvodnění napadeného rozhodnutí.

[15] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání.

[16] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, a žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti v řízení o kasační stížnosti nevznikly.

[17] Stěžovateli byl usnesením krajského soudu ze dne 21. 4. 2020, č. j. 19 Az 20/2020 - 8, ustanoven zástupcem pro řízení Mgr. Ladislav Bárta. Podle § 35 odst. 10, věty poslední, s. ř. s. zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti. Podle věty první téhož ustanovení zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Nejvyšší správní soud přiznal zástupci odměnu za jeden úkon právní služby, kterým je sepsání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky

č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Za provedený úkon právní služby náleží mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu], která se zvyšuje o paušální náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Zástupce stěžovatele nedoložil, že by byl plátcem daně z přidané hodnoty, celkem mu tedy náleží odměna ve výši 3 400 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. září 2020

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu